

חיבורים על אלתרמן ויצירתו

- אופנהיימר, יוחאי. כיבוש השממה והנרטיב הלאומי, אלפיים: כתב-עת בינתחומי לעיון, הגות וספרות, גיל' 23 (2002), עמ' 83 - 103.
- אופנהיימר, יוחאי. הזכות הגדולה לומר לא: שירה פוליטית בישראל, ירושלים 2003.
- אידר, דרור. אלתרמן - כודלר, פריס - תל-אביב (אורבניות ומיתוס בשירי "פרחי הרע" ו"כוכבים בחוץ"), ירושלים 2003.
- אלון, עלי ויריב בן-אהרון (עורכים), נתן אלתרמן, שמחת עניים (מסכת), ובמרכז נוסח מורחב של מאמרו של של' (1992), מחברת שדמות, 14, טבעון 2001.
- ארליך, צור. "לאור ולרוחב בשדות אבינו": על המבנה הפנימי של כמה משירי כוכבים בחוץ", נתיב, שנה 14, גיל' 81 - 82 (2001), עמ' 104 - 109.
- ארליך, צור. "אלתרמן כשמרון", תכלת, גיליון 27, אביב תשס"ז 2007, עמ' 80 - 106.
- ארליך, צור. "שירי הדור שיצא ממצרים: על 'הטור השביעי' בערבי פסחים של שנות השואר והתקומה", מקוד ראשון (מוסף שבת), י"א בניסן תשס"ז (30.3.2007).
- באומגרטן, אודה (עורכת). נתן אלתרמן: מבחר מאמרים על שירתו, תל-אביב 1971.
- בהט, יעקב. "עיונים במילונו הפיוטי של נתן אלתרמן", בתוך: על שירה וסיפורת: מחקרים בספרות העברית, ערך צבי מלאכי, תל-אביב 1977, עמ' 9 - 32.
- בוכויץ, נורית. "סקיצות תל-אביביות של אלתרמן ושל ויזלטיר", עלי שיח, חוברת 47 (2002), עמ' 144 - 154.
- בלכן, אברהם. הכוכבים שנשארו בחוץ, תל-אביב 1981.

- בן-טולילה, יעקב ואהרן קומם, *קונקורדנציה לשירים שמכבר של נתן אלתרמן*, הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר-שבע תשנ"ח.
- ברזל, הלל. *שירת ארץ-ישראל: אברהם שלונסקי, נתן אלתרמן, לאה גולדברג, תל-אביב 2001*.
- בר-יוסף, חמוטל. "עלילה ומשמעות ב'שמחת עניים' על רקע הדקאדנס והסימבוליזם בספרות הרוסית" (בתוך: שמיר ולוז [1991] עמ' 223 - 239).
- גולומב, הרי. "בדיות וקניינים - עיונים בשירת אלתרמן", *קשת*, חוב' יא (נרפס שוב בתוך באומגרטן [1971], עמ' 162 - 179).
- גילולה, דבורה. "תרגומיו של נתן אלתרמן לבמה העברית", *לשון ועברית*, 7 (ניסן תשנ"א), עמ' 5-13.
- גילולה, דבורה. *מול תגמול מחיאות הכפיים: נתן אלתרמן והבמה העברית*, תל-אביב 2008. דורמן, מנחם ואחרים (עורכים), *מחברות אלתרמן*, כרך א, תל-אביב תשל"ז.
- דורמן, מנחם ואחרים (עורכים). *מחברות אלתרמן*, כרך ב, תל-אביב תשל"ט.
- דורמן, מנחם ואחרים (עורכים), *מחברות אלתרמן*, כרך ג, תל-אביב תשמ"א.
- דורמן, מנחם ואחרים (עורכים), *מחברות אלתרמן*, כרך ד, תל-אביב תשמ"ו.
- דורמן, מנחם (עורך). *בין המשורר למדינאי (בן-גוריון ואלתרמן בשיר ובאיגרת)*, תל-אביב תשמ"ז.
- דורמן, מנחם. *אל לב הזמר: פרקי ביוגרפיה ועיון ביצירת אלתרמן*, תל-אביב תשמ"ז.
- דורמן, מנחם. *נתן אלתרמן: פרקי ביוגרפיה (ערכה והביאה לדפוס דבורה גילולה)*, תל-אביב 1991. מהדורה מחודשת ומורחבת של דורמן תשמ"ז.
- דורמן, מנחם ואהרן קומם (עורכים), *אלתרמן ויצירתו*, באר-שבע תל-אביב 1989.

- דורמן, מנחם. "פולמוס שירי המלחמה: במלאת עשרים שנה לפטירת נתן אלתרמן", *מאזנים*, סד, 8 (ניסן תש"ן; אפריל 1990), עמ' 47 - 48.
- הירשפלד, אריאל. "בדרך אל חתך הזהב: על תבניתו של 'שיר עשרה אחים'", *מחברות אלתרמן*, כרך ג, בעריכת מנחם דורמן ואחרים, תל-אביב תשמ"א, עמ' 227 - 241.
- הירשפלד, אריאל. "על ספו של החור השחור", *הארץ*, תרבות וספרות, י"ז באב תשס"א (3.8.2001).
- הלפרין, חגית. "יל"ג"זום ללא יל"ג: יחסו של אברהם שלונסקי ליל"ג", *סדן*, ג (עיונים ביצירת י"ל גורדון), בעריכת זיוה שמיר, תל-אביב תשנ"ח, עמ' 331 - 338.
- הלפרין, חגית. *המאסטרו: חייו ויצירתו של אברהם שלונסקי*, תל-אביב תשע"א
- הלפרין, שרה. *ז'אנר הדשומון בסיפורת הישראלית*, ירושלים 1991.
- הרוזובסקי, בנימין (עורך). *יודשי הסימבוליזם בשירה האירופית*, מבחר מאניפסטים, מאמרים, הכרזות - עבריים ומתורגמים משפות שונות, ירושלים 1965.
- זך, נתן. "הרהורים על שירת נתן אלתרמן", *עכשיו*, 3 - 4 (תשי"ט), עמ' 109 - 122.
- זך, נתן. *זמן וריתמוס אצל ברגסון ובשירה המודרנית*, תל-אביב 1966.
- זרטל, עדית. *זהבם של היהודים - ההגירה היהודית המחתרנית לארץ-ישראל (1945 - 1948)*, תל-אביב 1996.
- חבר, חנן. "הצייה הסרבנית ויד הברזל המושלת", *מחברות אלתרמן*, ג (1981), עמ' 226 - 290.
- חבר, חנן. *פתאום מראה המלחמה: לאומיות ואלימות בשירת שנות הארבעים*, תל-אביב 2001.

- טרטנר, שמואל. "שולמית של מחר בחדרה מתלבשת" (עמדתו של אלתרמן בסוגיות "כור ההיתוך" ומלחמת התרבות), *מאזנים*, כרך ע"ה, גיל' 1, טבת תשס"א, עמ' 28 - 35.
- טרטנר, שמואל. "הגורל היהודי כשדכן: עיון בשיר 'חופת ימים' ממחזור שירי 'עיר היונה' לנתן אלתרמן", *עלי שית*, 46, תל-אביב 2001, עמ' 31 - 36.
- טרטנר, שמואל. *מכל העמים עיונים בשירה הלאומית של ח"נ ביאליק ונתן אלתרמן*, תל-אביב 2010.
- יניב, שלמה. *הבלדה העברית בת זמננו: מסורת וחדוש*, חיפה 1999.
- כנעני, דוד. "על קו הקץ: על שירת נתן אלתרמן", בתוך ספרו: *כינם לבין זמנם*, מרחביה 1955.
- לאור, דן. *השופר והחרב: מסות על נתן אלתרמן*, תל-אביב 1983.
- לאור, דן (ההדיר והוסיף אחרית דבר). *על שתי הדרכים: דפים מן הפנקס, מחברות אלתרמן*, כרך ה, תל-אביב תשמ"ט.
- לאור, דן. "בקצה זירת הקרב קמים צוקיו של הר עשרת הדיברות", *הארץ*, י"ג בניסן תשע"ב, 5.4.2012.
- לאור, יצחק. *אנו כותבים אותך מולדת: מסות על ספרות ישראלית*, תל-אביב 1995.
- לוז, צבי וזיוה שמיר (עורכים), *הפואמה המודרניסטית ביצירת אלתרמן*, רמת-גן 1991.
- לוי, ישראל. "קולות מן העבר בהווה: השפעות השירה העברית בימי הביניים על 'שמחת עניים' של נתן אלתרמן", בתוך: צבי מלאכי (עורך), *על שירה וסיפורת*, תל-אביב 1977, עמ' 33 - 66.
- מאוטנר, מנחם. *משפט ותרבות*, תל-אביב תשס"ח.
- מגד, מתי. "נוסח ישן ונוסח חדש", *משא (למרחב)*, שנה ז, גיל 50 (29.11.1957), עמ' א - ב.
- מגד, אהרן. "אלתרמן ושירת קו הקץ", בתוך מנחם דורמן ואהרן קומם (עורכים), *אלתרמן ויצירתו*, תל-אביב 1989, עמ' 21 - 27.

- מגד, מתי. "שירת אלתרמן ועולם הבלדה", *משא (למרחב)*, 1.8.1959.
- מימון-שניצר, מרב. "בין זעזוע לשכחה - ההיסטוריוגרפיה של טבח כפר קאסם בעיתונות הישראלית", בתוך: רוזנטל, רוביק (2000), עמ' 52 - 86.
- מירון, דן. *מפרט אל עיקר: מבנה, ז'אנר והגות בשירתו של נתן אלתרמן*, תל-אביב תשמ"א.
- מירון, דן. *פרפר מן התולעת: אלתרמן הצעיר ויצירתו*, תל-אביב 2001.
- נאור, מרדכי. *הטור השמיני: מסע היסטורי בעקבות הטורים האקטואליים של נתן אלתרמן*, תל-אביב 2006.
- נבו, גידי. "לאור אפלת הימים" - מודוס השנינתי-סטירי בשירתו העיתונאית של נתן אלתרמן, *עיונים בתקומת ישראל: מאסף לבעיות הציונות, היישוב ומדינת ישראל*, כרך 21 (תשע"ב 2011), עמ' 38 - 79.
- נתן, אסתר. *מקורות לפואמה "שמחת עניים" לנתן אלתרמן, הספרות*, ב, חוברת 1 (1969), עמ' 245 - 250.
- סדן, דב. "במבואי עיר היונה", *בין דין לחשבון*, תל-אביב תשכ"ג, עמ' 124 - 130.
- ערפלי, בועז. *עבודות של חושך: על 'שמחת עניים' לנתן אלתרמן*, תל-אביב תשמ"ג.
- ערפלי, בועז. "מ'בית נתיבות' ל'תחנת שדות': עיון השוואתי בשלושה שירים של אברהם שלונסקי ובשיר משולש של נתן אלתרמן", *תעודה*, טז - יז, תל-אביב (תשס"א), עמ' 617 - 653.
- ערפלי, בועז. *חדוות ההשוואה: תמורות בשירה העברית המודרנית*, תל-אביב 2005.
- ערפלי, בועז. *שורת המורדים: מחקרים בספרות העברית החדשה*, ירושלים 2009.
- פיינגולד, בן-עמי, מ'כלניות' ל'פונדק הרוחות' - אלתרמן המחזאי, תל-אביב 2009.

- צורית, אידה. *הקרנן והברית*, תל-אביב תשל"ד.
- פינקלשטיין, מנחם. *הטור השביעי וטוהר הנשק: נתן אלתרמן על כיטחון, מוסר ומשפט*, תל-אביב תשע"א.
- צימרמן, שושנה. *לפניך תאומים* (על העיקרון המכונן ביצירת נתן אלתרמן), טבעון 1997.
- קורצווייל, ברוך. "הערות ל'עיר היונה' של נתן אלתרמן", בתוך ספרו: *בין חזון לבין האכסורדי*, ירושלים ותל-אביב תשכ"ו, עמ' 181 - 201 (עמ' 191 - 211 במהדורת תשל"ג).
- קרטון-בלום, רות. *בין הנשגב לאידוני, כיוונים ושינויי כיוון ביצירת נתן אלתרמן*, תל-אביב תשמ"ג.
- קרטון-בלום, רות. *הלץ והצל: 'חגיגת קיץ' - הפואמה המניפאית של נתן אלתרמן*, תל-אביב תשנ"ד.
- רוזנטל, רוביק. *כפר קאסם - אידועים ומיתוס*, תל-אביב 2000.
- ריבלין, חנה. *הסטרוקטורות והמשמעות של "שמחת עניים" לנתן אלתרמן מבחינת המורשות הלשוניות*, עבודת מ"א בהדרכת אברהם שאנן, רמת-גן תשמ"א.
- שביד, אליעזר. "שירי עיר נצורה", בתוך: *שלוש אשמורות*, תל-אביב 1964, עמ' 153 - 167.
- שביט, עוזי. "השיר הפרוע - קווים לסגנונה ולאקלימה הספרותי של השירה הארץ-ישראלית בשנות העשרים", *תעודה*, ה, תל-אביב (תשמ"ו), עמ' 165 - 183.
- שביט, עוזי. *חרוז ומשמעות, עיונים בפואטיקה היסטורית של השירה העברית*, ירושלים 1993.
- עוזי שביט, *שירה מול טוטליטריות: אלתרמן ו"שירי מכות מצרים"*, חיפה ותל-אביב 2003.
- שביט, עוזי. *לא הכל הבלים והבל: החיים על קו הקץ על-פי אלתרמן*, תל-אביב 2007.
- שדה, שלמה. *והעולם באמצע מתרחש: תמונת עולם, הגות ופואטיקה בשירתו המאוחרת של נתן אלתרמן*, תל-אביב 2000.

- שחם, חיה. "בין מיתזציה לדה-מיתזציה: על אספקט אחד בקליטת מוטיב המת-החי האלתרמני", *דפים*, כרך 5 - 6 (1989), עמ' 153 - 166.
- שחם, חיה. הדים של ניגון: שירת דור הפלמ"ח וחבורת "לקראת" בזיקתה לשירת אלתרמן, תל-אביב 1997.
- שחם, חיה. "בין דין לחשבון נפש", *מחקרי משפט*, כרך יח (חוב' 1 - 2), עורכת אורחת: ד"ר שולמית אלמוג, רמת-גן תשס"ב, 2002, עמ' 399 - 416.
- שחם, חיה. "השיר הנכון" מול 'השיר הזר'", בתוך ספרה *קדושים רחובים: בין טקסטואליות, מגעים ומאבקים בספרות העברית החדשה*, בר-שבע 2004, עמ' 154 - 189.
- שלו, מרדכי. "מי מפחד מ'שמחת עניים'?", *אלפיים*, קובץ 5 (1992), עמ' 152 - 206; *שם*, קובץ 6 (1992), עמ' 211 - 253.
- שמיר, זיוה. *עוד חוזר הניגון: שירת אלתרמן בראי המודרניזם*, תל-אביב 1989.
- שמיר, זיוה. *על עת ועל אתר: פואטיקה ופוליטיקה ביצירת אלתרמן*, תל-אביב 1999.
- שמיר, זיוה. *תיבת הזמרה חוזרת: על שירי הילדים של נתן אלתרמן*, תל-אביב 2005.
- שמיר, זיוה. *הלך ומלך - אלתרמן: בודהייזם ומשורר לאומי*, תל-אביב 2010.
- שמיר, זיוה. "משא התוכחה של נתן אלתרמן מנקודת תצפיתו של שופט", *גג*, גיל' 25, חורף 2011, עמ' 13 - 22.
- שמיר, משה. *נתן אלתרמן - המשורר כמנהיג*, תל-אביב 1988.